

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 123.

Sroda, 24 Maja (5 Czerwca).

1867 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących: po Świętach uroczystych i Niedzielach.—Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach.—Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12.—Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się.—We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67.— Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach pocztowych w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rsr. 9 kop. 20.—Półrocznie rsr. 4 kop. 60. — Kwartalnie rsr. 2 kop. 30. Miesięcznie kop. 80.

Rok 4.

SPIS RZECZY

DZIAŁ URZĘDOWY. — Sprawozdanie z czynności likwidacyjnych. — Program wystawy płodów gospodarstwa wiejskiego i ogrodnictwa. — Magistrat m. Warszawy. — Warsz. Ober-policmajster — Prezes rady zarząd. tow. drogi żel. warsz.-teresp.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Podróż N. Pana. — Wiadomości telegraficzne. — Święto pułkowe. — Tydzień giełdowy. — Koncert instytutu muzycz. — Paropływy spacerowe. — Różne wiadomości. — Nagłe śmierci. — Słowiańscy goście (Przyjazd słowiańskich gości do Moskwy. — Obiady u hr. Tołstoja. — Przyjazd do Moskwy W.

Ks. Aleksiego Aleksandrowicza. — Koncesja kolei żel. — Pogoda w Kijowie. — Upały i brak deszczu. — Rzadki egzemplarz Antylopy. — Odpowiedzi Redakcji. — Anglja. Reforma wyborcza. — Konfederacja kanadyjska. — Austrja. Projekt adresu izby deput. — Dypłom inauguracyjny. — Sejm węgierski. — Rozwiązanie sejmu kroackiego. — Upadek cesarza Maksymiljana. — Francja. Klęska cesarza Maksymiljana. — Korespondencja z Paryża. — Odpowiedź na artykuł: O trudnościach dla cudzoziemców nauczenia się języka rosyjskiego — Rozmaitości.

FEJLETON. — Szkice Psychologiczne. Paweł i Wirginja (c. d.)
PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Uwaga 1. Oprócz powyższej ilości tabel (17,900), podanych do Komisji Spraw Włościańskich, odesłano do Rządów Gubernialnych, z powodu przejścia dóbr duchownych na rzecz Skarbu, tabel 426.

Uwaga 2. Ilość tabel sprawdzonych w Komisjach obecnym 13 (25) Maja, jest większą od liczby wyżej wykazanej (13,696), gdyż ta ostatnia podana jest na podstawie miesięcznych sprawozdań złożonych przez jedne Komisje do dnia 1 (13) Kwietnia, a przez drugie do dnia 1 (13) Maja.

Z liczby przedstawionych Komitetowi Urządzącemu tabel 12,063
Komisja Centralna zatwierdziła 10,656
podług tych tabel przyznano:
właścicielom na dymów 227,797
gruntów użytkowych morgów 2,994,765
w przecięciu na jeden dym około morg 13 pr. 40
właścicielom dóbr wynagrodzenia rs. 37,887,932
w przecięciu za jeden morg około rs. 12 k. 50
czyli za jedną diesiatinę rs. 25

Z liczby przedstawionych tabel nie zatwierdzono 1,407 z tych zwrócono Komisjom dla poprawienia 870 dla dokonania oszacowania 246 nie rozpoznano z powodu nierozstrzygnięcia niektórych kwestij 114 przypada do rozpoznania 177.

Z liczby tabel przez Komisję Centralną zatwierdzonych:
a) przesłano Komisji Likwidacyjnej do dalszego postąpienia 9,578
b) przygotowuje się do odesłania 269
c) nie mogą być odesłane z powodu nieotrzymania wszystkich tabel z całych dóbr 809
Komisja Likwidacyjna zarządziła wypłatę dla właścicieli dóbr wynagrodzenia Listami Likwidacyjnymi: z tabel 8,937 na sumę rs. 31,649,350

Z Komitetu Urządzącego odesłano do miejscowych Komisji Spraw Włościańskich dla wprowadzenia w wykonanie tabel 8,589
Zwrócono z Komisji tabel ostatecznie w wykonanie wprowadzonych 4,391.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 23 Maja (4 Czerwca).

SPRAWOZDANIE

o postępie czynności sprawdzenia tabel likwidacyjnych, ułożone na podstawie wiadomości otrzymanych do dnia 13 (25) Maja 1867 r.

Numer.	Komisje.	Liczba nadeszłych tabel.	W tej liczbie ułożonych przez samych komisarzy	Ilość tabel przedstawionych.		Liczba sprawdzonych tabel z dóbr			Tabele sprawdzone obejmują.		Morg w średnim przecięciu wypada na dym.	Pręt.	Ilość tabel przedstawionych Komitetowi Urządzącemu.	
				z dóbr większych	z małych posiadłości	Prywatnych	Instytucyj.	Majorkich.	Razem	Dymów				Morgów.
1	Lubelska . .	1,766	22	10	4	1,463	2	29	1,494	48,581	781,622	16	20	1,340
2	Kielecka . .	1,275	8	30	8	1,173	17	48	1,238	33,206	336,628	10	41	1,177
3	Siedlecka . .	1,969	17	39	44	1,212	9	93	1,314	30,151	625,727	20	219	1,232
4	Warszawska .	1,766	8	20	—	1,535	1	4	1,540	29,161	494,822	16	29	1,358
5	Kaliska . . .	1,858	1	123	27	1,188	15	42	1,245	26,317	266,659	10	40	995
6	Płocka	1,702	45	315	502	1,199	2	13	1,214	24,479	229,720	10	115	1,058
7	Suwałska . . .	1,174	31	—	2	809	1	257	1,067	22,833	372,228	16	90	857
8	Petrokowska .	1,494	2	38	23	814	—	58	872	20,331	272,662	13	23	736
9	Radomska . .	1,245	2	13	15	733	11	67	811	19,135	251,879	13	48	678
10	Olkuska	855	4	3	—	560	30	22	612	17,898	177,586	10	—	503
11	Łomżyńska . .	1,264	110	62	395	983	—	78	1,061	17,676	184,378	10	129	940
12	Włocławska . .	1,532	12	165	16	1,141	6	81	1,228	14,645	201,938	13	236	1,189
W ogóle		17,900	262	820	1,036	12,810	94	792	13,696	304,413	4,195,849	13	231	12,063

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

SZKICE PSYCHOLOGICZNE

w ramach powieści.

PAWEŁ I WIRGINJA.

Dokończenie *)

XIII.

(Na balu u państwa S.)

(Na wielkiej sali, mostwo par tańczy — w bocznych pokojach — starsi mężczyźni grają w karty — światło płonie rześcicie — a przez otwarte drzwi szklane do ogrodu, widać księżyc świecący jasno — powietrze czyste i ciepłe — Wirginja w ciemnej sukni wiśniowego koloru, siedzi przy drzwiach ogrodu — Młodzieniec wyswieżony bardzo i bardziej jeszcze pachnący *mille-fleur* em, stoi za jej krzesłem).

MŁODZIENIEC. Jedną tylko poleczkę! Przez litość, pani!

WIRGINJA (z uśmiechem). Przeprosiłam już pana i wszystkich, że nie tańczę wcale...

MŁODZIENIEC. Wszystkich... to dobrze! lecz ja, który oddałbym wszystko ażeby panią widzieć szczęśliwą i wesołą, powinienbym otrzymać jedną chociaż pociechę — w drodze szczególnej łaski!

WIRGINJA (j. w.) Niepodobna pani! Zresztą, nie

*) Patrz Nr. 79, 107, 108 109, 112 113, i 119.

jestem dość bogatą w sercu i nie mogę nagradzać poświęceń żadnych ani życzeń, najlepszych nawet.

MŁODZIENIEC. Chociaż kontradansa, — to taniec poważny.

(Wirginja wzrusza ramionami — słycać trąbkę pocztową — Amelja wygląda przez okno — potem zbliża się szybko do Wirginji i mówi do niej z cicha).

WIRGINJA (po wstaje wzruszona). Mylisz się chyba, moja ciotko!

AMELIA. Poznałam go od razu — zmierzniał bardzo, lecz to on niezawodnie — zresztą, przekonasz się, gdyż za chwilę ukaże się tutaj pewnie.

WIRGINJA (żywo). Nie chcę go spotkać tu — w obec wszystkich. Kaźmierz jest człowiekiem, z którym wiąże mię straszne i miłe wspomnienia. Nie ręczę czy będę mogła ukryć wzruszenie. Odjeżdżajmy!

AMELIA. Lecz to zwróci powszechną uwagę — a potem... już nie czas — gdyż Kaźmierz lada chwila nadejdzie. Zostań lepiej — zobacz go moje dziecko — wysłuchaj!

WIRGINJA (po chwili). Dobrze więc — zostanę — lecz nie podobna mi powitać go tu w salonie w obec tylu ciekawych, — śledzić będą każde moje spojrzenie, podsłuchiwać każde słowo, zechcą zebrać materiały do złośliwych plotek. (żywo) Wyjdę do ogrodu — powiedz Kaźmierzowi, żeby mię tam znalazł — uprzedź go tylko i... sama przyprowadź do mnie. (Wychodzi do ogrodu).

XIV.

(W altanie, do której przez liście powojów, przechodzi światło księżycy — Wirginja i Kaźmierz — Amelja przechadza się opodal).

KAŹMIERZ. Droga pani! Przybywam tu umyślnie — czy obecność moja nie wywoła twego gniewu. Czy pozwolisz mi zostać?

WIRGINJA (poważnie). Żle zrobiłeś panie Kaźmierzu, pragnąc zobaczyć się ze mną — Szanuję cię — i... żałuję nawet — gdyż wierzę w szczerość i w siłę twojej dla mnie... przyjaźni — lecz powtarzam panu, źle uczyniłeś zbliżając się znowu do mnie.

KAŹMIERZ. Pani — Wirginjo! Przebac mi to przestąpienie wyraźnego rozkazu — lecz — ja tak długo cierpiełem! A teraz, gdy ciotka pani, ta szlachetna przyjaciółka, doniosła mi, że serce twoje podniosło się z toni, że powróciłaś do życia — i w mojem także zabrzało światło nadziei. Odbierzesz — że mu pani tę ostatnią iskierkę?

WIRGINJA. Posłuchaj mię Kaźmierzu! Bóg niech zaświadczy, że mam dla ciebie nieograniczone uczucie przyjaźni — że pragnęłabym życiem mojem uweselić twoje życie — lecz pomiędzy nami stoi widmo przeszłości, — krew człowieka, przedziela nasze ręce całą przepaścią czerwoną...

KAŹMIERZ. Lecz, ten człowiek — sam cię błaga o przebaczenie — sam się wstawia za mną i pozwala nam złączyć się.

WIRGINJA (z dumną boleścią). Prawda, lecz właśnie dla tego, nie możemy połączyć się nigdy. Wystę-

PROGRAM

wystawy plodów gospodarstwa wiejskiego i ogrodnictwa, odbyć się mającej w Warszawie w miesiącu wrześniu 1867 r.

ODDZIAŁ I.

Plody rolnicze i ogrodnicze.

I. PŁODY ROLNICZE.

A) Zboża. — (Próbki zbóż zawierać powinny ilość zebraną bez żadnego wyboru na dziesięciu stopach kwadratowych, do tego dołączyć słomę i łodygę z kłosem lub strączkiem pełnemi, w ilości jednego snopa. Probka ta powinna pochodzić najmniej z jednego morga czyli pół dziesiątyny ogólnie uprawianej przestrzeni dla gatunków i odmian znanych, a przynajmniej z jednego przęta czyli sześciu arszynów dla gatunków lub odmian wprowadzonych niedawno. W ziarnie zaś wystawca dostarczyć powinien najmniej 8 garncy). *Konkurs 1.* Pszenica: 1 medal złoty, 2 medale srebrne, 2 medale brązowe. *Konkurs 2.* Zyto: 2 medale srebrne, 2 medale brązowe. *Konkurs 3.* Jęczmień: 1 medal srebrny, 1 brązowy. *Konkurs 4.* Owies: 1 medal srebrny, 1 brązowy. *Konkurs 5.* Gryka, groch, bob wielki i inne rośliny strączkowe: 3 medale brązowe. B) Rośliny przemysłowe. — *Konkurs 6.* Len: 1 medal srebrny, 2 medale brązowe. *Konkurs 7.* Konopie: 1 medal brązowy. *Konkurs 8.* Rzepak. (Próbki obejmować powinny łodygi bez ziarna, zebrane na powierzchni dwóch stóp kwadratowych, a obok tego ziarna z nich pochodzącego, wystawca dostarczyć powinien najmniej garncy osm): 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 9.* Chmiel. (Każdy okaz składać się winien z łodygi z szyszką, stanowiących jedną całkowitą roślinę, na tyle): 1 medal brązowy. *Konkurs 10.* Tytuń. (Okazy w wiązках w ilości funtów 4 najmniej): 1 medal brązowy. C) Rośliny farbiarskie. *Konkurs 11.* Marzanna, urzet, rezeda farbiarska i t. p.: 1 medal brązowy. D) Rośliny pastewne. — (Warunki wymagane dla zbóż, stosują się także i do roślin pastewnych; zebrane być mają w zakwitnięciu z przestrzeni 10 stóp kwadratowych). *Konkurs 12.* Koniczyna, lucerna, esparteta, sporek i siano, pochodzące z łąk sztucznie irygowanych: 2 medale srebrne, 2 medale brązowe. E) Rośliny okopowe. (Każdego gatunku powinno być po sztuk pięć. Przestrzeń uprawiana, winosić powinna najmniej jeden morg (1/2 dziesiątyny) dla odmian i gatunków znanych, a jeden przęt (6 arszynów), dla odmian i gatunków nowych; dla małych zaś właścicieli, oznacza się połowa wyżej określonej przestrzeni). *Konkurs 13.* Kartofle: 1 medal srebrny, 2 medale brązowe. *Konkurs 14.* Łubin żółty: 1 medal srebrny. *Konkurs 15.* Kukurydza, koński łob i sorgo cukrowe: 1 medal brązowy. *Konkurs 16.* Buraki cukrowe (odnośnie do bogactwa w cukier): 1 medal srebrny, 2 brązowe. *Konkurs 17.* Buraki pastewne i turneps (rzepa ścierniskowa): 1 medal brązowy. F) Produkty gospodarstwa wiejskiego. — *Konkurs 18.* Welna (jedno wymyte runo): 1 medal złoty, 3 medale srebrne, 3 medale brązowe. *Konkurs 19.* Miód w plastrach i patoka, oraz wosk: 2 medale brązowe. Uwaga: Dla posiadaczy małej własności, niezależnie od przypuszczenia ich do współubiegania się we wszystkich konkursach w Oddziale I. wystawy, wyznacza się oprócz tego 10' pieniężnych nagród, każda po 15 rsr.

II. PŁODY OGRODNICZE.

A) Plody ogrodnictwa warzywnego. — (Każdy gatunek lub odmiana, przedstawiona być ma przez 5 okazów. Wyjmują się od tego przepisu, gatunki i odmiany rzadkie lub przedmioty objętości dość znacznej, które przedstawić można w jednym lub dwóch okazach). *Konkurs 1.* Za najpiękniejszy ogólny zbiór warzyw, składający się z 20-tu przednich gatunków lub odmian: 2 me-

dale srebrne, 1 medal brązowy. *Konkurs 2.* Za najpiękniejszy zbiór warzyw o korzeniach i łodygach mięsistych, jak: marchew, buraki, rzepa, brukiew, kalarepa, pasternak, pietruszka, selery i t. p.: 1 medal srebrny, 2 medale brązowe. *Konkurs 3.* Za najpiękniejszy zbiór różnych odmian kapusty łącznie z kalafiorami: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 4.* Za najpiękniejsze arbuzy: 1 medal brązowy. *Konkurs 5.* Za najpiękniejszy zbiór dyń i tykw: 1 medal brązowy. *Konkurs 6.* Za najpiękniejszy zbiór jarzyn groszkowych, jak: grochu, bobu, fasoli i t. p. przedstawionych w całych roślinach ze strąkami, strąkach i ziarnie: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 7.* Za najpiękniejszy zbiór gatunków i odmian cebuli: 1 medal brązowy. *Konkurs 8.* Za doskonały gatunek nowego w kraju nieupowszechnionego jeszcze warzywa: 1 medal srebrny. *Konkurs 9.* (Wyłącznie dla posiadaczy małej własności). Za najpiękniejsze warzywa jakiegobądź rodzaju: I-sza nagroda r. 12, II-ga, r. 8, III-cia, r. 5, IV-ta, r. 5, V-ta, r. 5. B) Plody ogrodnictwa owocowego. — *Konkurs 10.* Za najkompletniejszy ogólny zbiór owoców, w jednym i tymże samym majątku wychodowanych: 1 medal złoty. *Konkurs 11.* Za najpiękniejszy zbiór gruszek, złożony najmniej z 10-iu różnych odmian dobrze oznaczonych: 1 medal srebrny, 2 brązowe. *Konkurs 12.* Za najpiękniejszy zbiór jabłek, złożony najmniej z 10-iu różnych odmian dobrze oznaczonych: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 13.* Za najpiękniejszy zbiór śliwek i innych owoców pestkowych: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 14.* Za najpiękniejsze i najdojrzałe winogrona, pod gołem niebem wychodowane: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 15.* Za najlepsze pod względem produkcji owoców formy młodych drzewek owocowych, nadane im przez sztucowanie i najpraktyczniejsze do północnego klimatu formy szpalerowe winorośli: 1 medal srebrny, 1 medal brązowy. *Konkurs 16.* (Wyłącznie dla posiadaczy małej własności). Za najpiękniejsze owoce jakiegobądź rodzaju. I-sza nagroda, r. 12, II-ga, r. 8, III-cia, r. 5, IV-ta, r. 5. *Konkurs 17.* (Wyłącznie dla posiadaczy małej własności). Za największą ilość drzewek owocowych, z odmian poprawnych, posadzonych we własnym ogrodzie w ciągu roku 1866 i 1867, dobrze rosnących, na zasadzie świadectwa wydanego przez dwóch wiarogodnych sąsiadów, albo przez miejscową władzę policyjną. I-sza nagroda, r. 20, II-ga, r. 10, III-cia r. 5. (d. c. n.).

Magistrat Miasta Warszawy. — Rada Administracyjna Królestwa w zadecydowaniu interesu zniesienia targu słomy, siana i zboża, istniejącego na placu Grzybowskim, oraz utworzenia nowego targu, do sprzedaży tych produktów, decyzją oznajmioną w wypisie protokołu swego z d. 4 (16) Marca r. b. Nr. 2111, postanowiła: 1) Do sprzedaży siana, słomy i zboża, utworzyć dwa targi na zaprojektowanych miejscowościach, mianowicie: a) Jeden w bliskości Rogatki Wolskiej, pomiędzy ulicami Leszno i Ogrodową na placach N. mi 849 i 677aa. oznaczonych i na ten cel przez właścicieli miasta ofiarowanych, i b) Drugi w okolicy Rogatki Jerozolimskiej, pomiędzy ulicami Panską i Srebrną na placach N. 1147c i 1147b oznaczonych, również na wskazany cel bezpłatnie miastu przez właścicieli ofiarowanych. 2) Dozwolić przywożenia na te nowe targi okolicznym mieszkańcom do sprzedaży, nie tylko słomę, siano i zboże, lecz i artykuły żywności. 3) Zatwierdzić złożone deklaracje w przedmiocie poczynionych na rzecz miasta ofiar, w celu utworzenia pomienionych dwóch targów, a w szczególności: a) Deklarację właścicieli nieruchomości w okolicy Rogatki Wolskiej, przez które ofiarowali oddać miastu bezpłatnie na utworzenie targu pomiędzy ulicami Leszno i Ogrodową, przestrzeń gruntu łokci kwadr. 32700 czyli sażenów kw. 2385, oraz pobudować własnym kosztem kanał do odprowadzenia ścieków i oprócz tego złożyć do Kasy Miasta w gotówiznie sumę rs. 12,000 potrzebną na kosztą zabrukowania i urządzenia placu targowego. b) Taką deklarację właścicieli nieruchomości w okolicy rogatki Jerozolimskiej, mocą której zobowiązali się na utworzenie targu pomiędzy ulicami Panską i Srebrną oddać Miastu bezpłatnie przestrzeń gruntu łokci kwadr. 72,237 czyli sażeni kwadr. 5264, oraz złożyć w Kasie Miejskiej w gotówiznie sumę rs. 15,000 na pokrycie w części, kosztów zabrukowania i urządzenia placu targowego, jak i przeprowadzenia nowych ulic do tegoż targu. 4) Zaraz po urządzeniu rzeczonych dwóch nowych targów, takowe jednocześnie w czasie ile można najkrótszym, otworzyć. 5) Jednocześnie z otwarciem dwóch nowych targów, targ słomy, siana i zboża na placu Grzybowskim skasować, pozostawiając na nim tylko targ drzewa i nie tamując sprzedaży na tymże placu artykułów żywności. Powyższe postanowienie Rady Administracyjnej, Magistrat podaje do powszechnej wiadomości z tem nadmienieniem, że o terminie, w którym nastąpi uchylenie targu zbożowego z placu Grzybowskiego i otworzenie jednocześnie dwóch nowo urzą-

dających się targów, w swoim czasie ogłoszonym będzie.

Warszawski Ober-Policmajster. — Dla dogodności mieszkańców, wydałem rozporządzenie, aby wizowanie pasportów na wyjazd z Warszawy, dopełniane było w kancelarych cyrkulowych od godziny 8 rano do 1-ej po południu i od 4 do 6 w wieczór; w nadzwyczajnych i zwłoki nie cierpiących wypadkach, w każdym czasie, lecz nie inaczej, jak za wiedzą i zezwoleniem komisarza. W wydziale pasportowym zarządu policyjnego, wizowanie pasportów, odbywać się będzie od godziny 9 rano do 3 po południu, w nadzwyczajnej zaś potrzebie od 6 do 9-ej w wieczór. Gdyby kto doznał jakiegokolwiek trudności w uzyskaniu wizy pasportowej, tak w kancelarii cyrkulowej, jak niemniej w zarządzie, może zgłosić się ustnie lub piśmiennie wprost do mnie lub do wice-dyrektora zarządu w każdym czasie.

Wyroki Ober-Policmajstra do policyjnego wykonawczej wydany, zamieszczono: Polewanie ulic z dniem dzisiejszym odbywać się ma trzy razy na dzień, to jest: rano o godzinie 9-ej, a o 2-ej i 6-ej po południu.

Prezes Rady Zarządzającej Towarzystwa Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej. — Podaje do wiadomości że z dniem 20 Maja (1 Czerwca) r. b. otwartą zostanie do użytku publicznego część drogi Warszawsko-Terespolskiej z Łukowa do Międzyrzecza. — Pociąg zatem osobowo-towarowy wyprawiony codziennie z Pragi o godzinie 9-ej rano, a przybywający do Łukowa o godz. 1-ej, dojdzie będzie do Międzyrzecza i przybędzie tam o godzinie 2 minut 26. — Z powrotem pociąg wyprawianym będzie z Międzyrzecza o godz. 2 minut 51, a przechodząc przez pośrednie Stacje: Łuków o godz. 4 minut 9; Siedlce o godz. 5 min. 5; Kotuń o godz. 5 min. 38; Mrozy o godz. 6 min. 16; Mińsk o godz. 6 min. 54; Dębe Wielkie o godz. 7 min. 18; Miłosna o godz. 7 min. 35; przybędzie do Pragi o godz. 8 min. 10 wieczorem. Inne przepisy dotyczące biegu pociągów, ekspedycji pakunków i towarów w swej mocy utrzymane zostają. — Taryfa opłat przewozowych jest do nabycia na wszystkich Stacjach po cenie 15 kop. — Uwaga. Gdy dla dogodności publicznej i handlujących część drogi z Łukowa do Międzyrzecza otwartą zostanie przed ukończeniem budynku pasażerskiego na Stacji Międzyrzec, przeto ekspedycja osób i pakunków na tej stacji odbywać się będzie w urządzeniem tymczasowo na ten cel zabudowaniu. Pasażerowie uprzedzeni zatem zostają, że przez pewien czas jeszcze nie będą mogli znaleźć na Stacji Międzyrzec wszystkiego co do zupełnej ich wygody potrzebnem być może.

Ordery. — Przez Najwyższe dyplomy z dn. 16 kwietnia r. b., ozdobieni zostali orderami: św. Włodzimierza 1-ej klasy wielkiego krzyża — najprzewielebniejszy Inocenty, arcybiskup kameczacki, kurylski i abucki, i św. Aleksandra Newskiego — najprzewielebniejszy Makary, arcybiskup charkowski i achtyrski. (Rus. Inw.)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,
dnia 23 Maja (4 Czerwca).

Dzisiejsze dzienniki brukselskie i paryżkie, które otrzymaliśmy o 12 godzin później niż zwykle, nie zawierają żadnych wybitniejszych wiadomości politycznych. Cała uwaga zwrócona jest obecnie na pobyt głów ukoronowanych w Paryżu. Z dzienników paryżkich z 2-go czerwca, *Patrie* w ostatnich wiadomościach donosi, że w dniu przybycia Najjaśniejszego Cesarza Aleksandra II go, tłum ludu zapełniał bulwary i ulice, oczekując na orszak cesarski. Teatra i liczne domy prywatne przyozdobione były we flagi ruskie i francuskie, a na całej przestrzeni stała gwardja paryżka.

W Austrii zwracają uwagę na to, że projekt adresu izby niższej wiedeńskiej rady państwa ułożył p. Herbst, który jako kandydat do posady ministra w gabinecie cislitawskim, zupełnie zgodził się na zapatrywanie p. Beusta i w tym duchu ułożył adres, pozwalający sobie nawet pewnej krytyki postępowania hrabiego Belcredi. Izba magnatów w Peszcie, zatwierdziwszy projekt prawa co do spraw wspólnych, wczoraj miała roztrząsać inne uchwalone teraz przez izbę deputowanych prawa. W Kroacji opozycja z rozwiązanego sejmku zagrzebskiego przeniosła się do zgromadzeń komitatowych. We-

dług wiedeńskiej *Die Presse*, w Sławonii zaczyna się ukazywać agitacja uniońska.

Konstytucja Związku północno-niemieckiego, przyjęta przez izbę deputowanych w Berlinie i przez izbę panów w pierwszym odczycie, według istniejących zasad, będzie mogła być ostatecznie zatwierdzoną przez tę ostatnią, dopiero po upływie 21 dni, w skutku czego rada związkowa będzie mogła zebrać się dopiero w sierpniu.

Gabinet angielski poniósł dość znaczną porażkę w izbie gmin przy rozprawach nad bilem reformy wyborczej, mianowicie przez uchwalenie, znaczną większością, poprawki odejmującej miastom nieliczącym 10,000 ludności, prawa wybierania dwóch deputowanych do parlamentu. Dawniej najmniejsze miasteczko wysyłało dwóch reprezentantów, z których zwykle jeden należał do stronnictwa torysów.

Urzędowa *Wiener Z.* podaje telegraficzną depeszę z Washingtonu z 31-go maja, zawierającą wiadomości z Queretaro dochodzące do 16-go, zatem do drugiego dnia po zdobyciu tej twierdzy. W dniu tym, żaden czyn gwałtu jeszcze nie został popełniony, a z wypuszczenia na wolność w Puebli 600 cudzoziemców z rozkazu Juareza, wnoszono o łagodniejszym usposobieniu tego ostatniego, pozwalającym dobrze wróżyć o losie cesarza Maksymiljana.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje z Paryża.

* (Podróż Najjaśniejszego Pana.) *Jour. de St. Pet.* ogłasza następującą depeszę telegraficzną z Berlina, z 31 maja wieczorem: *Staatsanzeiger* podaje następujące szczegóły o przybyciu Najjaśniejszego Cesarza ruskiego do Poczdamu: Siedmiu książąt z rodziny królewsko-pruskiej oczekiwało na dworcu drogi żelaznej, gdzie zgromadzili się również wielki książę meklemburg-szweryński, ambasador ruski z małżonką, książę Kutuzow z małżonką, i nareszcie reprezentanci władz cywilnych i wojskowych. Pierwszy pułk gwardji królewskiej stał na straży honorowej. Wsiadając z wagonu, Najjaśniejszy Cesarz przywitał przedewszystkiem serdecznie książąt, a następnie inne osoby zgromadzone w dworcu. Jego Cesarska Mość miał na sobie mundur generała pruskiego i wielką wstęgę orderu św. Andrzeja. Wszyscy książęta, z wyjątkiem książąt Aleksandra i Jerzego, byli w mundurach ruskich. Najjaśniejszy Cesarz i król pruski udali się następnie razem do zamku, w powozie zaprzężonym parą koni. Hr. Bismarck i książę Górczakow jechali w takimże powozie. W sali marmurowej, Najjaśniejszy Cesarz przywitał księżnę. Jego Cesarska Mość i Wielki książę Włodzimierz oddali następnie wizytę królowej-wdowie w Sans-Souci. Na przedstawieniu, które dane było wieczorem w teatrze, publiczność była w ubraniu cywilnym. Wielki książę sasko-wejmarski przybędzie do Paryża jednocześnie z Najjaśniejszym Cesarzem Aleksandrem.— Dalej *Jour. de St. Pet.* podaje następujące wiadomości: Czytamy w *La France* z 29-go maja: „Donoszą nam, że cesarz francuzów przeznaczył do zostawania przy Osobie Najjaśniejszego Cesarza ruskiego: generała Le Boeuf, adjutanta; barona de Bourgoing, koniuszego; wice-hrabiego Walsh, szambelana; wice-hrabiego de Lauriston, oficera ordynansowego. Przy Osobie Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Cesarzowicza Następcy tronu Aleksandra Aleksandrowicza: generała Favé, adjutanta. Przy Osobie Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Włodzimierza Aleksandrowicza: hrabiego de Chersey, oficera ordynansowego. Służba ta wyjedzie z Paryża w piątek (31 maja) wieczorem i oczekiwać będzie na granicy na przybycie Jego Cesarskiej Mości. Nazajutrz, o godzinie czwartej minucie dziesiątej, Najjaśniejszy Cesarz przybędzie do dworca drogi żelaznej północnej, gdzie powitany zostanie przez cesarza Napoleona III, któremu towarzyszyć będą marszałkowie Canrobert i Regnaud de Saint-Jean d'Angely, generał Melinet, prefekt departamentu Sekwany i prefekt policji. Orszak posunie się przez ulice La Fayette, de la Paix, Castiglione, Rivoli, i wjedzie na podwórze Tuilerjów przez dziedziniec Karuzelu, gdzie wojska będą uszykowane dla oddawania honorów. Po przyjęciu w Tuilerjach, Najjaśniejszy Cesarz i Wielki Książęta udadzą się pałacu Elysée przez ulicę Rivoli, pola Elizejskie i ulicę Marigny. Powozy cesarskie będą eskortowane przez pluton stu gwardzistów i

przez szwadron ułanów gwardji.”— Podług dziennika *Sport*, Najjaśniejszy Cesarz ruski zajmować będzie w pałacu Elysée apartament i pokój cesarza Napoleona, Jego Cesarska Wysokość Cesarzowicz Następcą tronu zajmie apartament cesarzowej, a Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Włodzimierz, część pałacu przeznaczoną dla księcia następcy tronu.— Oto, z zastrzeżeniem sprostowań, powiada korespondencja dziennika *Nord*, program pobytu Najjaśniejszego Cesarza ruskiego w Paryżu: W sobotę, przyjęcie przy przyjeździe; w niedzielę, wyścigi konne w lasku bułońskim, wielka nagroda miasta Paryża; we wtorek, obiad w Tuilerjach i przedstawienie w teatrze opery; we środę, przyjęcie w ambasadzie ruskiej; we czwartek, wielki przegląd w lasku bułońskim; w piątek, wielki bal w ratuszu; w niedzielę, uroczystości w Wersalu; we wtorek, zwiedzenie Fontainebleau i wyjazd.

Wiadomości telegraficzne.

* *Berlin, 30 maja.* Najjaśniejszy Cesarz ruski wraz z orszakiem, powitany został na dworcu drogi żelaznej frankfurckiej przez króla pruskiego, który odprowadził następnie Jego Cesarską Mość do Poczdamu, gdzie miało miejsce świetne przyjęcie, na którym znajdowali się hr. Bismarck, generałowie i liczne znakomite osoby. Po obiedzie, dane będzie w teatrze przedstawienie, poczem zastawioną zostanie kolacja. Jutro odbędzie się przegląd załogi Poczdamu, poczem dane będzie w Sans-Souci śniadanie. Wyjazd Najjaśniejszego Cesarza nastąpi o godzinie 11-ej. Jego Cesarska Mość wróci do Poczdamu 17-go czerwca, a król pruski 16-go. (*Corr. Hav. Bul.*)

* *Berlin, 31 maja.* Hr. Bismarck towarzyszyć będzie królowi do Paryża. P. Benedetti wyjedzie jutro lub pojutrze do Paryża, gdzie zabawi około piętnastu dni i uda się następnie do Karlsbadu. Książę Oskar, który przyjmowany był wczoraj przez Najjaśniejszego Cesarza ruskiego, wyjedzie dziś do Sztokholmu. (*Tamże.*)

* *Berlin, 31 maja.* *Zeidler Corr.* powiada, że na skutek życzenia króla, hr. Bismarck towarzyszyć mu będzie do Paryża. Prezes ministrów pruskich będzie mógł uzyskać urlop na dłuższy czas dopiero w końcu czerwca, gdyż czekać ma na powrót Najjaśniejszego Cesarza ruskiego do Berlina. (*Tamże.*)

* *Marsylja, 31 maja.* Podług listów z Rzymu z 30-go maja, lekarze rzymscy zaprzeczają pogłoskom o wybuchu cholery i oświadczają, że stan sanitarny jest wyborny. Ludność sposobi się do przyszłego obchodu uroczystości jubileuszowej św. Piotra. Marszałek Saldanha, ambasador portugalski, opuścił Rzym i udał się do Szwajcarii, gdzie przepełdzi lato. (*Tamże.*)

* (Święto pułkowe.) *Warsz. Dniow. pisze:* „W niedzielę, 21-go maja (2 czerwca), było pułkowe święto 7-go żmudzkiego pułku grenadierów arcyksięcia Franciszka-Karola, stojącego w obozie pod Bielaniem. Po zwykłym nabożeństwie, święto zaczęło się poczęstunkiem niższych stopni, a skończyło się obiadem dla oficerów, przy którym naprzód wniesiony był toast za zdrowie Najjaśniejszego Pana; potem wypito zdrowie Głównodowodzącego i innych zwierzchników, pośród ogólnej, przyjacielskiej wesołości, ożywionej uprzejmą gościnnością gospodarza, dowódcy pułku, W. K. Sokołowskiego. Przy rozpoczęciu święta, dowodzący wojskami zebranymi pod Warszawą, generał-lejtnant K. A. Bellegarde, raczył powinszować pułkowi tego uroczystego dnia. Do późnego wieczoru brzmiała muzyka pułkowa i rozlegały się śpiewy dzielnych grenadierów.”

* (Tydzień giełdowy.) *Dnia 20 maja (1 czerwca).* Giełdy Paryża i Londynu w ostatnich dniach zeszłego tygodnia przodowały w nadzwyczajnym podwyższeniu wszystkich prawie papierów, podnosząc kurs renty o 1% a konsolów o 2 1/8%; giełda berlińska jeszcze większymi odznaczała się różnicami na korzyść niektórych papierów, a ogólne usposobienie jej udzieliło się w części i naszym wartościom, które z wyjątkiem tylko naszych listów zastawnych i likwidacyjnych, dalszego doznały podwyższenia kursowego. Obniżenie kursu naszych listów zastawnych o 1 1/4%, a listów likwidacyjnych o 1/2% nastąpiło w Berlinie, zdaje się tylko w skutek zarządzonej ztąd realizacji poprzednich. Giełda nawet wiedeńska zdobyła się w tym tygodniu na ogólne i większe od zwykłych fluktuacji podwyższenie kursów swych papierów. Tylko giełdy petersburska, a za nią ryńska i odeska nie poszły jeszcze za prądem ogólnym co do papierów publicznych. Giełda nasza tylko z kursami walut zagranicznych poszła za usposobieniem lepszym, zaopatrzona będąc więcej własnymi trasowaniami aniżeli napływem remes zagranicznych z Petersburga i Odesy;

wyprzedziwszy tym sposobem nawet stosunek naszej waluty w Berlinie, obniżyła aż do na weksle pruskie o 1 1/6%, 1 1/3% (z 122 1/2, 122 na 121 1/3, 120 2/3), na londyńskie o 3/8% a na paryżskie o 1 2/3%. Kurs zaś weksli wiedeńskich mimo ogólnego obniżenia aży, poszedł u nas o 2/3% w górę. Obróty w wekslach w sumie tygodniowej do średnich policzone być winny. Co do ruchu w papierach publicznych nie możemy się w tym tygodniu pochwalić jakakolwiek poprawą kursów, ani ogólną ani szczegółową, a nawet obróty pozmianami swemi nie przechodziły obrotów tygodnia poprzedniego. Kupowano wprawdzie listy zastawne ale nie było się jednakże bez obniżenia kursu serii pierwszej o 1 1/4% a serii drugiej o 1 3/4%, 1 1/4% (z 80 na 78 3/4 a z 72 2/3, 72 na 70 1/4, 70 3/4). Listów likwidacyjnych zakupiono większe sumy w porównaniu z końcowym kursem tygodnia poprzedniego, obniżenie ich wynosi jeszcze 1/6 1/3%. O bilety banku cesarstwa pięcioprocentowe nie zapytano, czteroprocentowe metaliki zaś codziennie były poszukiwane. Tranzakcje w pożyczce premjowej bardzo były ograniczone. Z akcji kolei żelaznych nabyto małe kwoty warszawsko-wied. po kursie obniżonym; bydgoskich wprawdzie sprzedano znacznie więcej, ale kurs ich także nie zdołał się utrzymać, obniżywszy się o 1 1/6%; akcji warszawsko-petersburskich, terespolskich i łódzkich w tym tygodniu nie nabywano na giełdzie. Ogółem brak gotówki tak silnie czuć się dający we wszystkich interesach, mocno się przyczynia do uszczuplenia tranzakcji w wszystkich papierach publicznych. (*G. Handl.*)

* (Koncert instytutu muzycznego.) Mający się odbyć koncert w ogrodzie Instytutu muzycznego warszawskiego jutro, w środę w dniu 24 maja (5 czerwca), z powodu nieprzewidzianych przeszkód odłożonym został na czas późniejszy.

* (Paropływy spacerowe.) Za zezwoleniem Ober-policmajstra m. Warszawy, paropływy spacerowe spółki żeglugi parowej na rzece Wiśle, w dni Zielonych świątek to jest dnia 28 i 29 maja (9 i 10 czerwca) b. r., kursować będą od mostu Aleksandrowskiego do Bielani i z powrotem. Dla osób pragnących użyć tej przejażdżki dostatecznym będzie posiadanie książeczek legitymacyjnych, lub biletów czasowych na wyjazd z Warszawy.

* (Różne wiadomości.) Jak dalece nasz przemysł rolniczy pozostawia wiele do życzenia, dowodzi między innymi i ta okoliczność, że w całym królestwie polskim dwie tylko były w roku 1866 fabryki serów. Obie są w gubernji augustowskiej; jedna we wsi Porozniew w powiecie kalwaryjskim, własność p. Augusta Lengnicka, a druga we wsi Traki powiecie marjampolskim, należąca do sukcesorów p. Keudella. Pierwsza z tych fabryk w r. 1865, zatrudniała ciągle 4 ludzi i wyrobiła sera funtów 15,400 wartości rs. 1,900; druga zaś zatrudniała osób 12, wyprodukowała sera funtów 37,840, wartości rs. 5,676.— Kasa zjednoczenia. Od roku 1858 przy drodze żelaznej warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej, istnieje stowarzyszenie emerytalne pod nazwą „Kasa zjednoczenia,” którego zadaniem jest zapewnienie bytu urzędników i oficyalistów tychże dróg, jakoteż pozostałych po nich wdów i sierot. Z otrzymanego ósmego sprawozdania wspomnianej kasy, wpływu i obrotu jej funduszu za r. 1866, podajemy niektóre ważniejsze wiadomości, przekonywające o pożytecznym rozwoju i działalności tej instytucji. W 1866 roku stowarzyszenie liczyło w swym składzie 1,110 uczestników, a w tej liczbie 127 osób należało zarazem i do stowarzyszenia emerytalnego rządowego. W ciągu roku 1866 kasa zjednoczona wypłacała pensje emerytalne 4 emerytom i 31 wdowom po urzędnikach i oficyalistach obu dróg żelaznych, na co wydano rs. 2,272 k. 63; na utrzymanie małoletnich udzielono rs. 305 k. 60; na jednorazowe zaś wsparcia wydano rs. 303 k. 41. Ogólny majątek stowarzyszenia od czasu zawiązania po koniec r. 1866, czyli przez przeciąg lat 8, wzrósł do sumy rs. 145,711.— Z Nowej Aleksandrii piszą: Spichrze tutejsze z zapasów zbożowych, w porze zimowej nagromadzonych, już się zupełnie wypróżniają, z każdym dniem ilość zboża się zmniejsza, obecnie nie masz więcej jak około 10 tysięcy korcy. Główny skład szmat tu się znajduje; dostarczane są z rozmaitych okolic z tej i z tamtej strony Wisły i płacone są na miejscu pud od kop. 90 do rs. 1. W tygodniu zeszłym odplynęły do Gdańska dwa galary pszenicy z spichrzów kazimirskich mieszczące korcy 830. Powszechnie tu mówią ci, dla których handel zbożowy nie jest obojętnym, iż znakomite partie zboża a szczególnie pszenicy zakupione zostały w obecnym czasie w rozmaitych stronach dalszych i bliższych z dostawą do spichrzów tutejszych, które na teraz już próżne, znowu choć na czas krótki będą zbożem napełnione. Jedna partja pszenicy składająca się z korcy sześćset przeznaczona do zbycia na miejscu sprzedaną została w tygodniu zeszłym korzec miary warszawskiej po rs. 7 k. 50.

* (Nagle śmierci). W dniu wczorajszym Marjanna Kraska, żona czeladnika stolarskiego, lat 28, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście zamieszkała, powróciwszy późno w nocy domu w stanie nietrzeźwym nagle zmarła; również Salomea Stasiak, żona stangreta, lat 40, z niewiadomej przyczyny nagle życie zakończyła.

Słowiańscy goście.

* (Przyjazd słowian do Moskwy). Mosk. Wied. z 16 (28) maja piszą: „Mikołajewska kolej żelazna zmusiła naszych gości do spóźnienia się o całe 9 godzin. Przybycie ich było zapowiedziane na godzinę 1-ą z południa, a o 12-ej zaczęli schodzić się i zjeżdżać pragnący powitać ich na stacji; lecz tu już otrzymano wiadomość, że tak niecierpliwie oczekiwanym pociąg „spóźnił się w drodze” i przybędzie nieważniejszej jak po 9-ej. Około stacji Mało-Wiszerskiej pociąg towarowy wyskoczył z szyn i zatrzymał tak słowiański, jak i poprzedzający go pociąg pocztowy. Jednoczesne zatrzymywanie się dwóch pociągów, przytem w bliskości pierwszorzędnej stacji, było dla podróżnych szczęściem w nieszczęściu. Zebrało się liczne towarzystwo, ożywione obecnością wielu dam i czas przeszedł prędko.

Na stacji Lubańskiej, gości powitała deputacja nowogrodzka i towarzyszyła im przez kilka stacji. Na stacji Wołchowskiej, gdzie dla podróżnych przygotowane było śniadanie, serbski archimandryta Kowaczewicz, w obec przejętego żywym współczuciem przyjęcia, powiedział kilka z głębi serca słów. W Twe-rze, podróżnicy byli powitani przez muzykę wojskową, chór śpiewaków i okrzyki tłoczącego się ludu. Tam, na stacji przysposobiony był dla nich kosztem miasta wielki obiad, podczas którego mieli mowy powitalne, rektor seminarjum archimandryta Nataniel i dyrektor gimnazjum A. Rober. Z gości przemawiali pp. Brauner, Rieger, Milutynowicz i Biegowicz.

Była godzina 10 ta, kiedy pociąg przybył do Moskwy. Pomimo wilgotnej mgły, na stację zjechało się mnóstwo osób wszelkiego stanu i obojga płci. Obszerna platforma moskiewskiej stacji kolei żelaznej, nie mogła pomieścić wszystkich którzy pragnęli powitać, drogich, długo oczekiwanych gości. Na schodach podjazdu i przy podjeździe był tłok; gesty tłumy stały za bramami stacji. Skoro tylko dało się słyszyć gwizdanie zbliżającego się pociągu, tłum zachwiał się, a orkiestra zagrała słowiańskiego marsza p. Krala. Głowa miejski, książę Szczerbatów, przyjął gości chlebem i solą, na pięknej roboty drewnianym półmisku, okolonym napisem: „Chleb i sól dla gości słowiańskich. Moskwa, 16 maja”. Pierwsi wyszli z wagonu p. Palacki i p. Gołowacki.

„Drodzy goście nasi, Moskwa wam rada, rzekł książę Szczerbatów”, podając półmisek, a głos jego został zagłuszony okrzykami „sława!”, które zagłuszyły i orkiestrę. P. Palacki rzekł: „Mocno raduję się z tego że zdarzyło mi się samemu, przy mej sędziwej starości, odwiedzić matkę Moskwy i wyrażam serdeczną mią wdzięczność, w imieniu wszystkich słowian, za to, przewyższające nasze oczekiwania, szczerze i braterskie współczucie, z jakim powitali nas rodzeni nasi rusey bracia w swej oddawna sławnej stolicy”.

Książę Szczerbatów zaprosił do swego powozu p. Palackiego, rektor uniwersytetu—kanonika Gołowackiego; za nimi w oczekujących powozach umieszczała się reszta gości i długi orszak, przy towarzyszeniu powitalnych okrzyków, pociągnął przez nieoświetlone ulice Moskwy. Tylko kilka na prędko ustawionych na ulicy Miasnickiej lampek i kagańców, dość dobrze uiluminowane kraty przed domem p. Sołdatienkowa, a szczególnie różnokolorowe ognie bengalskie przed rzęście oświetlonym domem p. von Mekka,—tylko te nieliczne wyjątki, mogły wpoić w przybyłych przekonanie, że *couvre-feu* zachowuje się w Moskwie nie z bezwarunkową ścisłością. Trzeba dodać jednak, że i w takich warunkach, Moskwa zdolna była sprawić silne wrażenie. Te niezmiernie przestrzenie, te dążące ku obłokom dzwonnice, te swego rodzaju fronty, wydające się jeszcze dziwniejszymi w zmroku, nakoniec te wspaniałe masy Kremla, zaledwie oddzielające się od objętego mgłą nieba i ginące w niem swymi szczytami,—wszystko to nie mogło nie sprawiać wrażenia.

Przez całą drogę goście wymieniali przyjacielskie powitania z gościnną ludnością Moskwy. W wielu miejscach dawała się słyszeć przyjacielska wymiana rodzinnych głosów: na wszechsłowiańskie „sława!”, które w tej uroczystej chwili lud ruski wywołał ze swej starożytnej obrzędowej poezji, goście odpowiadali ruskiem: „*zdravstvujtie!*”. Oddawna przysposobione pokoje w hotelu Kokorewa, paradnie przystrojonym w ognie, powoli były zajmowane. Godnym uwagi był szczególnie żywy ruch odwiedzających w po-

koju zajęтым przez ojca kanonika Gołowackiego. Przyjmował odwiedziny rektora uniwersytetu, profesora Szczerbowskiego i wielu innych, śpieszących wymienić z nim pierwsze powitania. W korytarzu pierwszego piętra potworzyły się ożywione grupy, w których mowa czeska, ustępowała miejsca, to serbskiej, to ruskiej. O godzinie wpół do dwunastej goście zebrałi się na kolację do ogólnej sali, gdzie gościnnie gospodarz, moskiewski głowa miejski, ks. Szczerbatów, zaprosił gości na pierwsze widzenie się przy stole. Sędziwy Palacki zajął miejsce obok niego; za Palackim, M. Pogodin. Z drugiej strony gospodarza siedział o. Gołowacki, a za nim A. Koszelew. P. Pogodin powiedział mniej więcej co następuje:

„Nie goście się tu zgromadzili; zgromadziła się tu jedna rodzina, pod dachem starej matki-Moskwy. Nakoniec więc, drodzy bracia, witam was! Nie wiem co mam dodać do tego wyrazu. W niem wszystko się zawiera. W Moskwie—jest rodzina, jądro, kolebka państwa ruskiego; Rosja z Moskwy. W Moskwie powstała i wzmocniła się myśl o słowiańskim zjednoczeniu, w Moskwie zaiskrzyło się i rozpłomienilo się święte uczucie udziału dla cierpiących współplemienników. I oto Moskwa, która skupiła całą ziemię ruską, skupia w swych murach godnych przedstawicieli słowiańszczyzny. Wielki jest ruski Bóg! Są wypadki zadziwiające, niespodziewane, w obec których wszelki wyraz jest niczem... Lecz dla czego w nas Moskwiaczach odbija się tak radośnie, i wasz przyjazd i robione wam przyjęcie? Radość nasza wielka jest z tego powodu, że nasze moskiewskie przekonania rozszerzają się po całej Rosji i nie ustępują przed żadnymi wpływami; lecz wszędzie na całej drodze od granicy do Moskwy, spotykaliście tych samych Moskwiaczów. My pierwsi w swem słowiańskim uczuciu, stajemy się ostatnimi. Dobrze! Ustąpimy to nasze pierwszeństwo z wielką radością, aby tylko rozpowszechniło się uczucie słowiańskie.”

P. Pogodin wniósł toast za zdrowie Petersburga, który teraz uprzedził Moskwę w wynurzeniu słowiańskiego uczucia rosjar. Następnie miał krótką mowę członek zagrzebskiej izby sądowej dr. Subboticz.

„Moskwiacz! Przybyliśmy na braterskie, widzenie się z wami i przynieśliśmy z sobą trzy dary: miłość, wiarę i nadzieję. Przynieśliśmy z sobą miłość czystą, świętą, miłość wielką, niebieską, tę miłość jaką oddychają synowie jednej matki, jaka powinna ożywiać członków jednej rodziny wielkiego plemienia słowiańskiego. W podróży swej przez Rosję, wypiałowaliśmy w sobie wiarę w to, że ten rodzinny związek ma trwałe korzenie w myśli i uczuciach ruskiego ludu. Nakoniec, tu, do oddawna sławnej Moskwy przynosimy trzeci dar nasz — nadzieję. Tu budzi się w nas nadzieja na lepszą przyszłość dla świata słowiańskiego, w braterskiej jedynomyślności z potężnym narodem ruskim, witającym nas teraz pod dachem starożytnej Moskwy.”

Po mowie p. Subboticza, nastąpiła mowa rektora uniwersytetu moskiewskiego, S. Barszewa:

„Z niecierpliwością i mi, członkowie najstarszego uniwersytetu ruskiego, oczekiwaliśmy na wasze przybycie do naszego stołecznego miasta. Żeby najprędzej poznać się z braćmi, których przywykliśmy i z daleka głęboko szanować za ich wielkie usługi naszej wspólnej słowiańskiej sprawie; żeby podzielić się z nimi myślami i uczuciami i wypowiedzieć nasze życzenia i zamiary, — urządziliśmy na wasze przybycie w murach uniwersytetu złączone zgromadzenie profesorów i deputatów tutejszych naukowych i artystycznych towarzystw. Pochlebiamy sobie nadzieję, że zaszczytacie to zgromadzenie swą obecnością i przyjmiecie w niem udział. Moskwa będzie miała szczęście widzieć, jak też przystoi, w swym uniwersytecie, pierwszy zjazd uczonych słowiańskich. Oby ten zjazd nie był i ostatnim. Raz zbliżywszy się, będziemy podtrzymywali nasz duchowy związek. Pożyteczny dla nauki, będzie on i pożyteczny dla wspólnej sprawy słowiańskiej. Będąc silnie złączona, plemiennym, krwistym i duchowym, naukowym związkiem, czego nie będzie w stanie dokonać wielka ziemia słowiańska? Góry poruszają się z miejsca, jeżeli uchwycimy je razem. Panowie, wypijmy za zupełnie przyjacielskie, jedynomyślne działanie na korzyść sprawy wspólnej!”

Po krótkim przestanku i wymianie powitań, powstał dr. Rieger i rzekł:

„Uroczyste wita nas oddawna sławna stolica Rusi. My, zgromadzeni pod jej gościnnym dachem, przybyliśmy z równie starożytnej Pragi. Praga, tak samo jak Moskwa, we wszystkich obfituje w sławę. Rys w historii narodu słowiańskiego znaczący! Wszystko ściąga się do jednego miejsca. Cała starożytność, cała przeszłość narodu czeskiego jest w Pradze; cała starożytna przeszłość Rusi—jest w Moskwie. Praga jest skarbcem sławy czeskiej; Moskwa jest karmicielką sławy ruskiej. I tak, Praga jest rodzoną siostrą

Moskwy. Oddawna Praga przysposabia przyszłą słowiańską ideę i my, jej synowie, tu zgromadzeni, — przynosimy ją obecnie z rodzinnej Pragi do matki-Moskwy.”

Następnie profesor Szczerbowski, prezes towarzystwa przyjaciół nauk naturalnych, wyjaśnił naukowy cel wystawy, w widokach umysłowego jednoczenia plemion słowiańskich. Mowa J. Aksakowa była poświęcona pamięci ruskich obrońców idei słowiańskiej. Rzekł on:

„Drodzy goście! Podczas radości naszego braterskiego zjednoczenia, nie mogę nie wspomnieć o tych, którzy tak długo, tak ogniste wzywali tego znaczącego dnia, których radość byłaby teraz niezmierną, którzy najwięcej pracowali dla naszego ruskiego i słowiańskiego samopoznania i byli, można powiedzieć, pierwszymi jego siewkami w Rosji. Pamięć o nich, jest nieodłączna od naszej radości. I zdaje mi się, że cienie ich urosną się nad nami, zebrani tu, i świecą razem z nami tę, według wyrażenia się poety, pierwszą uroczystość wszechsłowiańszczyzny. Oni, jak wieszczcy prorocy, ciągle wskazywali nam przyszłość, ani razu nie osłabnąwszy w wierze w powołanie słowiańszczyzny. Oni według słów apostoła, byli *duchem gorącym, dla Pana pracującym*. Lecz wiadać święte jest słowo: *inny jest siewek, inny żniwiarz*. Ani Kirejewski, ani Chomiakow, ani Konstanty Aksakow, mój brat, nie zbierali tego co zasiali. Wiersze Chomiakowa do słowian i o słowianach, — są całem słowiańskim wyznaniem wiary. Stosownie byłoby odczytać jeden z jego wierszy, ale umiecie je na pamięć.” Tu mówca odczytał urywek z niewydanego wiersza brata swego Konstantego.

Kolacja zakończyła się mową Palackiego, w której, zwracając się do księcia Szczerbatowa, rzekł:

„Nim się rozejdziemy, w imieniu słowian tu obecnych, jako przedstawicieli dalekich naszych braci, zwracam się do naszego gospodarza, jaśnie oświeconego księcia, z wynurzeniem szczerzej naszej wdzięczności za gościność, jaka nam została okazana przy pierwszym kroku naszym na gruncie Moskwy, i tu pod gościnnym dachem tego domu.”

* (Obiady u hr. Tołstoja.) Mosk. Wied. podają następujące wiadomości o dwóch obiadach urządzonych w St. Petersburgu dla gości słowiańskich przez hrabiego D. Tołstoja, ministra oświecenia narodowego i naczelnego prokuratora najświętobliwszego synodu: „W lokalu naczelnego prokuratora (na Newskim prospekcie) zajmowanym przez hrabiego, nie ma tak obszernej sali, żeby w niej można było nakryć stół na więcej niż 50 osób. W skutku tego hrabia z konieczności, zmuszony był rozdzielić zaproszonych przez niego gości na dwie części, z których jedna była u niego na obiedzie 12-go maja, a druga 13-go. W liczbie zaproszonych pierwszego dnia byli pp. Palacki, Rieger, Brauner, Hamernik, Erben, Gołowacki, Liwczak, Paulewicz, Lay, Kolarz, Szafarik, Łukaszcz, Kowaczewicz (archimandryta prawosławny), Radliński (ksiądz katolicki), Radiwojewicz i wielu innych. Z rosjan były zaproszone osoby znane z swych prac w dziedzinie słowiańszczyzny i z współczucia do jednoplemiennych narodowości. Miejsce nieobecnej gospożni zajmowała hrabina A. Błudowa. Z rosjan byli tu: spowiednik Ich Cesarskich Mości, protoprobster Bażanow, szanowny o. Jan Roźdestwien-ski, N. Deljanow, książę W. Czerkaskij, F. Tiutezew, J. Samarin, hrabia G. Kuszelew-Bezborodko, akademik J. Sreżniewski, profesor W. Łamański, A. Georgjewski, B. Markiewicz, z członków komitetu S. Pałau-zow, akademik Bykow, Głazunow i wielu innych. Do stołu goście zasiedli o 6½. Najbardziej ożywiona, prawdziwie braterska, wesoła i uprzejma rozmowa szła pomiędzy biesiadnikami, podczas całego wytwornego hrabioskiego obiadu. Przy winie szampańskim Rieger powstał i rzekł:

„Jeden z wielkich pisarzy powiedział: „nie zapominać o dzieciach swoich, dla tego, że dzieci stanowią przyszłość narodu”. Przyszłość zaś dzieci, panowie, znajduje się w rękach tego kto kieruje oświeceniem narodem. My słowianie, nie mamy tego szczęścia, żeby oświeceniem naszym kierowali ludzie należący do naszej narodowości. Tylko sam naród ruski jest tak szczęśliwy, że ma na czele swego oświecenia, męża, szczerze oddanego swemu narodowi i słowiańszczyźnie, i z tego powodu upatrujemy w nim zakład szczęśliwej przyszłości dla narodu ruskiego. Mam honor, panowie, zaproponować wam zdrowie szanownego gospodarza domu.”

Toast ten przyjęty został z jedynomyślną, gorącą pochwałą. Następnie wstał hrabia Tołstoj i zwracając się do siedzącego, prawie naprzeciwko niego profesora Łamańskiego rzekł:

„Panowie! widzę się w konieczności stania się urzędowym oponentem profesora Łamańskiego. Wczoraj, na obiedzie, w przesłicznej swej mowie, powiedział on

„Brat zapomnieli o bracie, słowianin zaczął unikać słowianina. Wszystko obce było dla nas przesłizne, wszystko rodzinne niedzmem. Dla wszystkich nas wszystko słowiańskie było obrzydliwe, wszyscy niegdyś pogardziliśmy naszym językiem, swą wiarą i narodowością, kłanialiśmy się cudzym bałwanom, i pracowaliśmy nie na siebie, a na obcych, wrogów naszych. Wspólni nasi dobrodziejcy starali się nas rozdzielać i wpajać wazjemną nieufność... Ja, panowie, uważam za swój obowiązek oświadczyć, że pod tym względem ukazuję się nam jako najświetniejszy wyjątek, jedna osoba, która zawsze, oddawna żywiła ufnosć do braci naszych słowian i odznaczała się stale najgłębszym współczuciem dla ich korzyści i pomyślności. To osobą jest pani Antonina Błudowowa, na cześć której, proponuję wam panowie wnieść kielich”.

Wesoło i gwarnie, przy hucznych oklaskach powrózony był ten toast przez wszystkich obecnych.

Na pożegnanie z światłym gospodarzem, niektórzy z gości ofiarowali mu swe dzieła: p. Erben — kronikę Nestora, przetłumaczona na język czeski i bardzo ozdobnie wydana, prosząc zarazem ministra o przedstawienie egzemplarza jej Jego Cesarskiej Wysokości, prezesowi wystawy etnograficznej w Moskwie, Wielkiemu Księciu Włodzimierzowi Aleksandrowiczowi; p. Radliński — zbiór wydawanych przez niego ruskich kazań.

Przy obiedzie drugiego dnia, na który zaproszeni byli ci słowianie, co nie byli u hrabiego dnia poprzedniego, uprzejmy gospodarz wznosił toast na cześć słowian, którzy odwiedzili naszą stolicę, toast przyjęty z wielką żywością. Dr. Polit wznosił zdrowie gospodarza. Następnie Władan Georgiewicz, sekretarz i deputat serbskiego towarzystwa literackiego *Zorza*, w imieniu serbskiej młodzieży wypowiedział pozdrowienie zwrócone do młodzieży naszych uniwersytetów i szkół. Nakoniec słowak p. Mudron, zacząwszy swą mowę znanem podaniem o Świętopełku Morawskim, dotknął pytania o konieczności ścisłego związku pomiędzy Rosją a słowiańskimi plemionami. W końcu były dyrektor azjatyckiego departamentu w ministerstwie spraw zagranicznych, E. Kowalewski, wspomnieli, że w liczbie teraźniejszych gości słowiańskich, tylko czarnogórcy nie mają swych przedstawicieli i zaproponował toast na cześć księcia Mikołaja i czarnogórskiego szczepu. Natychmiast powstała myśl wysłania telegramu z wiadomością do Cetynji, do panującego księcia”.

„W ogóle“ dodają *Mosk. Wied.* „uroczystość była jak nie można lepiej udatna i każdy z nas wyniósł uczucie wdzięczności dla gospodarza, który przez swe uprzejme przyjęcie słowian, stał się prawdziwym tłumaczem opinii publicznej.”

* (Przyjazd do Moskwy Wielkiego Księcia Aleksandra Aleksandrowicza). *Moskwa*, 17 maja. Dziś rano, pocztowym pociągiem Mikołajewskiej kolei żelaznej, przybył z Carskiego Sioła do Moskwy, Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Aleksy Aleksandrowicz, w towarzystwie kontr-admirała z orszaku Jego Cesarskiej Mości Possieta, lejbmetyka Zdeckauera, rzeczywistego radcy stanu Artemjeja, znanego z znakomitych prac statystycznych. Na stacji Mikołajewskiej kolei żelaznej, Wielkiego Księcia przyjmowali generał-gubernator, generał-adjutant książę Dołgorukow i moskiewski ober-policmajster. Po drodze do wielkiego pałacu w Kremlu, Jego Cesarska Wysokość zatrzymał się przed Iwerską Matką Boską. Po krótkim wypoczynku w pałacu, Wielki Książę udał się do katedry Wniebowzięcia i innych w Kremlu, a potem obszedł pałac i inne ciekawości. Tegoż dnia Jego Cesarska Wysokość odwiedził księcia W. Dołgorukowa i najprzewielebniejszego metropolite moskiewskiego Filareta. Wieczorem Jego Cesarska Wysokość był w małym teatrze, gdzie dawano „Revizora” Gogola. (*Mosk. Wied.*)

* (Koncesja kolei żelaznej szujsko-ivanowskiej). Do gazety *Golos* piszą z Szui: 11-go maja odebrano tu następujący telegram: „Szuja, do prezydenta miasta. Kopia dla prezesa urzędu ziemskiego. Koncesja kolei żelaznej szujsko-ivanowskiej, w dniu 10 maja, uzyskała najwyższą sankcję.” (*Rus. Inw.*)

* (Pogoda w Kijowie) *Kijewlanin* pisze: Po byłych na początku maja deszczach, nastąpiło dni kilka chłodnych; 7-go maja zrana padał śnieg z deszczem, który zaraz topniał, a w nocy termometr zniżył się do 2 stopni ciepła; od 10-go maja nastąpiło znowu ciepłe powietrze. Po deszczu roślinność ożywiła się i szybko rozwija się.

* (Upały i brak deszczu). *Odes. Wiest.* pisze, że upały i brak deszczu w Odesie, budzą obawy miejscowych gospodarzy. W okolicach tego miasta już prawie nie masz paszy.

* (Rzadki egzemplarz antylopy). Na posiedzeniu cesarskiej akademii nauk 28 z. marca, akademik Brandt oznajmił, że szef sztabu okręgu wschodnio-syberyjskiego, generał-major Kukil, nadesłał do muzeum zoologicznego akademii egzemplarz samca antylopy (*Antilope gutturoca*) z Mongolji, zwierzęcia nader rzadkiego, które od czasów Pallasa przez nikogo zbadaniem nie było. (*Birz. Wied.*)

Odpowiedzi Redakcji.

Panu K. Junoszy. Artykuł nie może być drukowany w *Dzienniku*.

Anglja.

* (Reforma wyborcza). *Corr. Hav. Bul.* podaje następującą depeszę z Londynu, datowaną 1-go czerwca: W izbie gmin toczyły się dziś rozprawy nad poprawką postawioną przez p. Lain'a i proponującą, ażeby miasteczka mające mniej jak po 10,000 mieszkańców, nie mogły posyłać do parlamentu więcej jak po jednym reprezentancie. Poprawka ta, popierana przez p. Gladstone'a i zbijana przez p. Disraeliego, została przyjęta 306 głosami przeciw 179. — W tymże przedmiocie *La Patr.* pisze: Wiadomo, że każde miasteczko, chociażby najmniejsze, posyłała zawsze do izby gmin po dwóch reprezentantów, z których jeden, na skutek pewnego rodzaju porozumienia, które weszło w zwyczaj, należał zwykle do stronnictwa torysów. Z tego powodu p. Disraeli chciał utrzymać zasadę podwójnej reprezentacji do małych miasteczek które ulegają w ogólności wpływow liberalnym. Lecz kanclerzowi skarbu nie powiodło się tym razem postawić na swoim, z tego głównie powodu, że przykłady przedajności wyborczej, wykryte niedawno w Tottnes, Reigate i t. d., dawały do mniemania, że wszystkie miasteczka, posiadające małą ludność, należą do kategorii noszącej w Anglji nazwę *miasteczek zgnitych*. — *Ind. belge* powiada ze swej strony: Zanim uchwalenie bilu rozszerzającego prawo głosowania i skombinowanego z bilem obejmującym nowe obstrzenia przeciw nadużyciom wyborczym, oczyści tak zwane *miasteczka zgnite*, dające oburzonej Anglji widowisko jak najskandaliczniejszego frymarczenia krzesłami parlamentarnymi, izba gmin pozbawiła obecnie prawa reprezentacji cztery takie miasteczka, najbardziej w ostatnich czasach skompromitowane. Miasteczka te są: Tottnes, Lankaster, Great Yarmouth i Reigate.

* (Konfederacja kanadyjska). *Nord* pisze: Projekt, który zaprzętał mocno umysły przed rokiem niespełna, lecz o którym zapomniano całkiem z powodu ostatnich wypadków, których widownią była Europa, mianowicie projekt ukonstytuowania prowincji kanadyjskich w konfederację, stanie się za miesiąc faktem dokonany. Jest to wydarzenie ze wszech miar charakterystyczne, powołane do życia przez szkołę manchesterską. Nikt nie stwierdził śmiałości i doniosłości tego projektu, który przypisywano powszechnie uczuciu nieufności dla ducha zaborczego Stanów Zjednoczonych. Nasz korespondent londyński zbija, zdaniem naszym słusznie, to przekonanie; Anglja zwalnia po prostu zbyt ściśle węzły, łączące ją z Kanadą, którą jej tendencje i interesa ekonomiczne pociągają do jej potężnej sąsiadki. W danym czasie, unja powinna nastąpić, lecz nie dziś jeszcze ani jutro; wielka rzeczpospolita powinna przedewszystkiem przywrócić w Meksyku, nie powiemy porządek, który jest tam niemożliwy, lecz przynajmniej pozory bezpieczeństwa, i wówczas dopiero będzie mogła myśleć o czemś innem, zadanie zaś to nie jest łatwym. Kanada przeto uzyskała autonomję bynajmniej nie pod wpływem obaw o idee monarchiczne lub o niezwłoczne niebezpieczeństwa.

Austrja.

* (Projekt adresu izby deputowanych). Depesza telegraficzna podała treść projektu adresu, złożonego w izbie deputowanych rady państwa. P. Herbst, autor tego projektu, wzięł stanowczo, jak wiadomo, stronę polityki barona Beusta; zdaje się nawet nie ulegać wątpliwości, że powołany on zostanie wkrótce do gabinetu cisliawskiego. W tem położeniu rzeczy, można było przewidzieć, że nie zaproponuje on izbie takiego projektu adresu, któryby mógł nie podobać się rządowi. I rzeczywiście, tak się stało. Jego projekt odpowiedzi na mowę tronową, jest poniekąd jedynie parafrazą tej ostatniej; obok tego p. Herbst, chcąc usunąć wszelką wątpliwość co do jego przychylności dla teraźniejszego systemu rządowego, podjął się łatwego zresztą zadania potępienia poprzedników barona Beusta. Lecz z drugiej strony, projekt adresu nie daje poznać zdania jego autora o kompromisie zawartym z sejmem węgierskim; jest to naturalnie, wśród obecnych okoliczności, rzecz daleko drażliwsza, niż udzielenie nagany

hrabiemu Belcredi. Zachodzi wszelakoż pytanie, czy większość izby przyjmie tak samo naoslep fakta dokonane, jak je przyjął sprawozdawca jej komisji. (*Nord.*)

* (Dyplom inauguracyjny). *Peszt*, 31 maja. Komisja, której powierzono zredagowanie dyplomu inauguracyjnego, interpelowała ministerstwo co do błędów redakcji, objętych w akcie abdykacji króla Ferdynanda i arcyksięcia Franciszka-Karola. Ministerstwo proponuje komisji, ażeby zrobiła w osobnym paragrafie wzmiankę o tych abdykacjach, z jednoczesnym zaprotestowaniem przeciw błędom redakcji i przeciw wywodom przeciwnym autonomji Węgier, jakie możnaby ztąd wyprowadzić. (*Corr. Hav. Bul.*)

* (Sejm węgierski). *Peszt*, 1 czerwca. Na dzisiejszym posiedzeniu izby magnatów załatwiony i przyjęty został jednogłośnie przy ogólnych i szczegółowych rozprawach, projekt o sprawach wspólnych. O godzinie 5-tej odbyło się powtórne posiedzenie izby magnatów, na którym przedstawione zostały cztery projekta dotyczące palatyna, ministerstwa, gwardji narodowej i budżetu, jako też rezolucja co do pogranicza wojskowego. Rozprawy nad temi projektami naznaczone na poniedziałek; poczem zawieszono posiedzenia. W izbie deputowanych postanowiono tymczasem, włączyć do artykułów abdykacji króla Ferdynanda V i arcyksięcia Franciszka Karola i upoważnić deputację regnikolarną do ułożenia odpowiedniego projektu prawa. Uchwała ta jak i wczorajsze sprawozdanie deputacji regnikolarniej odczytane zostały o kwadrans na 8 mą wieczorem w izbie magnatów. Rozprawy co do tego przedmiotu odłożono również na poniedziałek. (*Cor. Bör.*)

* (Rozwiązanie sejmu kroackiego). *Presse* wiedeńska powiada: że rozwiązanie sejmu kroackiego nie przyniosło pożądanego rezultatu. Ciągły w narodzie trwa opór, który, jak się zdaje, przeniosł się z sali sejmowej na zgromadzenia komitatowe. W Fiume ogłoszenie listu, w którym hr. Andrassy wzywa miasto do wzięcia udziału przy koronacji, wywołało demonstracje, ale stronnictwo narodowe zachowało się biernie i wstrzymało się od udziału w wyborach deputacji koronacyjnej. Rząd postanowił zatem zamianować innego bana i ma zamiar zwołać nowy sejm nie do Zagrzebia, ale do twierdzy Esseg. (*La Fr.*)

* (Upadek cesarza Maksymiljana). *Wiedeń*, 1 czerwca. Z Washingtonu nadeszła pod dniem 31 maja następująca depesza telegraficzna: Queretaro zdobyte zostało szturmem dnia 15 zrana. Cesarz cofnął się do górnej dzielnicy miasta, ale silny ogień artylerji zmusił go do poddania się na łaskę wraz z generałami Mejia i Castilloycos. Depesza Escobeda datowaną jest z dnia 16. Do tego dnia nie spełniono żadnego czynu gwałtu. Dobrą także oznaką zamiarów Juareza jest uwolnienie wziętych w Puebli 600 cudzoziemców. Zresztą rząd stanów zjednoczonych wstawił się wyraźnie o uwolnienie cesarza i osobiste jego bezpieczeństwo do czasu odpłynięcia do Europy. (*Wien. Z.*)

Francja.

* (Kłeska cesarza Maksymiljana). *Paryż*, 1 czerwca. Konsul francuzki w Vera-Cruz zawiadomił przed trzema dniami swój rząd o wzięciu Queretaro, poddaniu się armji cesarskiej i wzięciu cesarza Maksymiljana. Z obawą oczekują tu niecierpliwie nowego telegramu o szasłych wypadkach. Spodziewają się, że cesarz traktowany jako jeńiec wojenny, odwieziony zostanie do Tampico; ale przyznać potrzeba, że nadzieja ta nie opiera się na żadnej pewnej zasadzie. (*La Fr.*)

Korespondencja Dziennika Warszawskiego.

Paryż, 29 maja.

Podróż Najjaśniejszego Cesarza pruskiego. — Książę następca tronu pruskiego. — Król i królowa belgów. — Uroczystości. — Falszerze. — Świętorzecki.

Najjaśniejszy Cesarz Aleksander spodziewany jest tu w sobotę, 1-go czerwca, po południu. Hrabia Flandrii wyjedzie ztąd dla powitania Jego Cesarskiej Mości na terytorjum belgickim. Adjutanci cesarza Napoleona i skład ambasady cesarsko-ruskiej udadzą się na granicę na spotkanie Najjaśniejszego Cesarza. Podróż Monarchy ruskiego do Paryża przedstawia dla polityki francuzkiej, przyznać to należy, daleko większy interes niż wizyty innych monarchów.

Książę następca tronu pruskiego i jego małżonka zwiędają codziennie wystawę bez najmniejszej eskorty, i wypytywają się o wszystkie szczegóły dotyczące machin wystawionych. Zrobiłem uwagę, że książę następca tronu pruskiego staje się z każdym dniem podobniejszym do swego najdostojniejszego ojca.

Król i królowa belgów opuszczą Paryż dopiero po uroczystościach, jakie urządzone będą na cześć Najjaśniejszego Cesarza Aleksandra.

Reprezentacje dworskie, obiady dyplomatyczne, przedstawiania, rewje, wielkie bale, taki jest mniej więcej program tych uroczystości. Nadmienić jeszcze wypada, że Jockey-club odłożył z zeszłej niedzieli na przyszłą niedzielę, t. j. na 2-go czerwca, wyścigi w lasku bułońskim, w którym 36 koni rasowych ubiegać się będzie o nagrodę 100,000 franków.

Zyd Salomon Krakauer skazany został przez sąd przysięgłych na 6 lat robót ciężkich na 100 franków kary, za wprowadzenie do Francji fałszywych biletów kredytowych ruskich. Przewiduję, że *Czas* krakowski powie, iż Krakauer nie jest Polakiem. Lecz niestety, na rozprawach sądowych obecna była znaczna liczba Polaków, pomiędzy którymi widziałem indywidua, niedomyślające się nawet, że miecz Damoklesa zawisł nad ich głowami. Ten tłum próżniaków i włóczęgów, gromadzący się zwykle na procesa kryminalne, bada jak się zdaje prawodawstwo francuzkie w sprawach fałszerstwa i posuwa zuchwałstwo do tego stopnia, że wita skazanych, nazywając ich męczennikami.

Świętorzecki, członek komitetu reprezentacyjnego, usiłuje zyskać dla swego tak zwanego rządu miano rządu „narodowego”, i używa do tego znanych funduszów litewskich. *Głos Wolny* sztydzi z tego człowieka, przechadzającego się ze skarbonką, i powiada: „Gdzie sumy litewskie, tam p. Świętorzecki, i naodwrot, gdzie p. Świętorzecki, tam sumy litewskie. Smutnie to i nędznie wygląda, ale tak jest.” X.

Odpowiedź na artykuł: „O trudnościach dla cudzoziemców nauczenia się języka rosyjskiego.”

Warsz. Dniem. w Nr. 111 zamieścił artykuł nadesłany przez inspektora mieszanych progimnazjów p. N. Gornberga, którego następujące, dotyczące gruntu rzeczy, ustępy podajemy:

„W Nr. 48 *Warsz. Dniem.*, donosząc o otwarciu ruskich bibliotek w średnich zakładach naukowych, powiedziałem kilka słów o środkach polepszenia wykładu języka ruskiego. W odpowiedzi na to w Nr. 115 *Dzien. Warsz.* ukazał się artykuł J. K. emeryta, dawnego nauczyciela języka ruskiego, pod tytułem: „O trudnościach dla cudzoziemców (?) nauczenia się języka rosyjskiego.” Niewątpliwie każdy język ma swe trudności, szczególności, nawet, że tak powiem, kaprysy; ułatwienie tych trudności, tych szczególności, tych kaprysów, bywa pożytecznym, a nawet często bardzo przyjemnym. Jeżeli wziąć porównawczo znane nam języki: francuzki, niemiecki, angielski, polski i ruski, to język ruski okaże się najmniej kapryśnym, nawet, według mnie, mniej niż polski. Jeżeli język ruski ma swego rodzaju trudności, to polski chyba ma ich więcej, i Rosjanin musi walczyć z różnymi *s i ś, rz i ż, e i a, ie i e, je i ie i t. d.* Tymczasem my Rosjanie okazujemy szacunek i współczucie dla języka polskiego, dla literatury polskiej. Polacy mają wielką zdolność do języków. Gdyby okazało się dla nich potrzebnym, potrafiliby zwalczyć trudności każdego języka; dla czegoż wynajdywać trudności w nauczeniu się *słowiańskiego* narzecza — języka ruskiego?

Rzućmy jednak krótki pogląd na *nieprzezwyciężone* trudności ruskiego języka, tak wybitnie wystawione przez p. emeryta, trudności które *nieznawców* mogą wprowadzić w błąd. P. emeryt uskarża się, że w ruskim języku brak liter, tak że litera *I*, wymawia się czasem jak polskie *G*, czasem jak polskie *H*, i przytacza przykłady: *Гороль, Гамбыръ* i t. d. Przytem p. emeryt zapomniał dodać, że ta litera wymawia się i jak ruskie *X*, jak naprzykład *Боръ*. Jednakże wszystko to jest nader prostem. Litera *I*, w początku i środku wyrazów wymawia się jak polskie *G*, naprzykład *Гороль, Городъ* i t. d., w końcu wyrazów jak *X*, naprzykład *Боръ*; wszystkie zaś cudzoziemskie słowa utrzymują wymawianie swego języka, naprzykład: *Гамбыръ, Гаара* i t. d. Język francuzki w tym względzie jeszcze jest w gorszym położeniu.

P. emeryt uznając z jednej strony, że w języku ruskim zbyt mało jest liter, z drugiej strony, jest niezadowolony, że w ruskim języku zbyt wiele jest liter, i żąda wyłączenia znaku *Ъ*; a my powiemy, że litera ta jest niezbędna dla wymawiania niektórych wyrazów, a nawet potrzebna jest, dla większego zaokrąglenia, że tak się wyrazimy, słów. Każdy przytem język ma zbyteczne litery: dla czegożby nie zastąpić w polskim języku brzmienia odpowiedniego naszej literze *III*, jedną literą, nie zaś wyrażać ją czterema literami *szcz* i t. d.

P. emeryt wystawia jako najbardziej *nieprzezwyciężone* trudności: użycie zgłoski *Ъ* i stawianie akcentu; domaga się aby zupełnie wyłączyć zgłoskę *Ъ*, i żeby drukować wszystkie książki z akcentami. W odpowiedzi na to oświadczamy, że trudności ze strony zgłoski *Ъ* i akcentów wcale nie są tak wielkie

jak je wystawia p. emeryt, szczególnie dla człowieka znającego język polski, mający wiele podobieństwa do ruskiego i małoruskiego.

Wyżej już powiedzieliśmy, że każdy język ma swe trudności, wymagające wielu ćwiczeń praktycznych w języku. My trudności te uważamy nawet za pożyteczne, dla tego, żeby, że tak powiemy, zmusić uczących się do szukania teorii w praktyce. Co się tyczy rady drukowania książek z akcentami, podzielamy ją tylko co do książek elementarnych, z których wiele drukuje się też z akcentami; w innych zaś książkach drukowanie akcentu uważamy za zbyteczne, dla tego, iż wiemy z praktyki, że ten kto czyta doskonale z książki z akcentami, łatwo może nie umieć czytać z książki bez akcentów.

P. emeryt z *szczególną* natarczywością domaga się, aby nauczyciele języka ruskiego znali dobrze język polski, to jest powiedziawszy *otwarcie*, żeby język ruski wykładali, nie Rosjanie, ale Polacy. Tymczasem, jako *były nauczyciel* języka ruskiego, powinien dobrze wiedzieć, jak małe robili postępy uczący się ruskiego języka od nauczycieli, którzy *dobrze* umieli po polsku. Teraźniejsi nauczyciele języka ruskiego umieją język polski *kiedy* tego potrzeba i *o ile* tego potrzeba”.

ROZMAITOSCI.

* (O początku tkanin jedwabnych). Z grona płci pięknej, strojącej się w miękkie bławaty i szukającej w nich nowych środków czarowania, ileż jest takich, któreby wiedziały, z kąd pochodzi pierwotnie drogi produkt jedwabiu, jak dawno istnieje i komu zawdzięczamy odkrycie tego szanownego skarbu mody. Pewnie niewiele. Niewiadomość jednak nie wyłącza ciekawości, i dla tego może sprawimy przyjemność naszym *po*-*wabnym* czytelnikom, podając im tę wiadomość. Te migające i rozkoszne tkaniny, które zwracają głowy naszym kobietom i dodają tyle wdzięku ich piękności, zawdzięczamy cesarzowej chińskiej, która była żoną wielkiego prawodawcy Koang-Ti, poprzednika Konfucjusza. Ona pierwsza zajęła się chodowaniem jedwabników, zastosowała włókna do przędzy i wydobyla włókna takiej cienkości, blasku i okazałości, których nigdy nieprzewyższono. Takim sposobem wynalazek tkanin jedwabnych bierze początek na przeszło 600 lat przed erą chrześcijańską. Chińczycy nie zapomnieli tej, której zawdzięczają najlepszy swój produkt, i na jej cześć wystawili świątynię, otoczoną okazałymi budowlami, przeznaczonemi na chodowanie jedwabników. Każdorocznie za zbliżaniem się wiosny, cesarzowa panująca, otoczona swym dworem, przewodniczy uroczystościom, które mają wyrażać wdzięczność ludu dla jej świetnej poprzedniczki, wielkiej dobrodziejki niebieskiego państwa. Od czasów cesarzowej, żony Koang Ti, przemysł jedwabniczy uczynił ogromne postępy na świecie. Krok za krokiem doszedł do surowego klimatu północnej Europy; ale w żadnym kraju, kędy ten przemysł stopniowo wędrował, nie pomyślano o naśladowaniu chińczyków, nigdzie nie wystawiono świątyni tym, co posunęli dzieło czeigodne poprzedniczki Konfucjusza; owszem niektórym z nich dano umrzeć z głodu, sądząc może że to wyjdzie na jedne.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Warszawa.

dnia 23 Maja (4 Czerwca).

Kalendarz

We środę, 5 czerwca, — św. Bonifacego bisk, — Słońce wsch. o godz. 3 min. 44; zach. o godz. 8 min. 13.
We czwartek, 6 czerwca, — św. Norberta bisk. — Słońce wsch. o godz. 3 min. 43; zach. o godz. 8 min. 14.

Stan pogody.

Dziś z rana + 12°4. R. ciepła. o godz. 6 z rana. | o godz. 4 po poł.
Wczoraj:
Barometr w milimetrach 751 3 | 750 3
Termometr Reaum + 11°8 | + 18°9
Stan nieba pogodny | pogodny

Największe ciepło + 20°2. R. Najmniejsze ciepło + 13°0 R.

Wysokość wody na Wiśle stóp 4 cali 4.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — *Dziś*, Koncert panien Delepiere; opera *Verbum nobile*.
TEATR ROZMAITOSCI. — *Jutro*, *Morderca; Pożar w Klastorze; O chlebie i wodzie*. — *Wczoraj*, dawano *Przez zazdrość; Okrężne*, było osób 100.
ALKAZAR FRANCUZKI (dawniej Odeon — na Krakowskim-Przedmieściu). — *Dziś i codziennie*, *Przedstawienie śpiewaków francuzkich*. — (Początek o godz. 7-ej). — *Wczoraj*, było osób 405.
ORFEUM (na Miodowej ulicy w domu Lessera). — *Jutro*, *Przedstawienie Sztuk magicznych*, pana Kahne i

panny Rosenstein. — (Początek o godz. 8-ej). — *Wczoraj*, było osób 80. —

TIVOLI. — *Dziś i codziennie*, przedstawienie trupy *śpiewaków niemieckich*, pod dyrekcją p. *Plambecka*. — Początek o godzinie 7 1/2.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH (w hotelu europejskim). — *Codziennie* od godziny 10 z rana do wieczora. — Cena wejścia kop. 15; w niedziele zaś i święta kop. 5.

WYSTAWA OBRAZÓW i STAROŻYTNOŚCI p. Sulatyckiego (na Podwalu w domu Dyzmańskich). — *Codziennie* od godziny 10 rano do 4 po południu. — Cena wejścia kop. 10.

NA PLACUNALEWEK. *Codziennie*, PANORAMA *Karola Fejta*, — zawierająca różne widoki i epizody z wojny między Austrią i Prusami.

* Przyjechali do Warszawy: generał-lejtnant *Orłow*, z Petrokowa; generał-major *Schildner - Schuldner*, z Petersburga; tajni radcowie: *Grott*, z m. Sereje; *Soltowiew*, z Pułtuszki; rzeczycywi radca stanu *Miller*, szambelan dworu J. C. M. z Petersburga; — wyjechali: generał-major orszaku J. C. M. *Baranow*, do Brześcia; generał-major *Siwers*, i rzecz. radca stanu *Burmester*, do Petersburga.

W dniu wczorajszym przyjechało koleją żel. warsz.-wied. i warsz.-bydg. osób 376, wyjechało osób 286; — koleją żel. petersb.-warsz. przyjechało osób 714, wyjechało osób 143; — koleją żel. warsz.-teres. przyjechało osób 176, wyjechało 114; — statkami parowemi przyjechało osób —, wyjechało osób 53; — w ogóle przyjechało osób 1356, w tej liczbie z zagranicy 136, wyjechało 1108, w tej liczbie za granicę 105.

* *Listy niewłaściwie do skrzynek pocztowych włożone*, w d. 22 (3) b. m., pod adresem, a mianowicie: *Zagajewski* w Grodnie, *Antonina Frackiewicz* w Nowoaleksandrowsku, *Tomilowa* w Petersburgu, *Tworkowska* w Petersburgu, *Granas* w Petersburgu, *Czerska* w Petersburgu.

Dnia 22 (3) b. m. chorych w ośmiu cywilnych szpitalach: przybyło 60, wyzdrowiało 70, umarło 7, pozostało 1675 (mężczyzn 708, kobiet 967), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzn 155, kobiet 180.

* W dniu 21 (2) bież. mies. i roku, urodziło się *chrześcijan*: płci męskiej 41, żeńskiej 27, *starozakonnych*: płci męskiej 3, żeńskiej 2, razem 71: — *zawarło śluby małżeńskie* par: *chrześcijan*: 10, *starozakonnych*: 1; — *umarło*: *chrześcijan*: płci męskiej 13, żeńskiej 17; *starozakonnych*: męskiej 2, żeńskiej 1, razem 33.

Ceny targowe.

dnia 22 maja (3 czerwca) 1867 roku.

RODZAJ PRODUKTÓW	Czwert		Korzec od — do	
	rsr.	kop.	ruble sr.	i kopiejki
Pszensica	14	28	8	65 8 92 1/2
Żyto	—	—	—	—
Jęczmień	—	—	—	—
Owies	—	—	—	—
Groch polny	—	—	—	—
Kartofle	4	5	2	40 2 55
Pud siana od kop. — — 80. Pud słomy od kop. — — 40.				
Dowozy: Pszenicy 115; Żyta —; Jęczmienia —; Owsa — czwartki.				
Wiadro okowity od rs. 4 kop. 44 do rs. 4 kop. 56.				
Garniec „ od rs. 1 kop. 48 do rs. 1 kop. 52.				

KURSA TELEGRAFICZNE
AJENTURY RUDOLFA OKRĘT
z Berlina, d. 22 Maja (3 Czerwca) 1867 roku.

Z BERLINA	placę
5-ta Pożyczka Rosyjska	61 1/2
Obligacje Skarbowe 4%	64
Listy Zastawne 4%	58 1/4
Bilety Banku Rosyjskiego	82 1/2
Weksle na Warszawę	82 1/4
„ Petersburg 3 tygodn.	90 3/4
„ „ 3 miesięczny	90
„ Londyn 3 „	—
„ Paryż 2 „	—
„ Hamburg 2 „	—
„ Wiedeń 2 „	81 1/2
Koleje Rosyjskie	76 1/2
Kolej Terespolska	—
do Warszawsko-Wiedenska	62 1/4
Listy Likwidacyjne	50 1/4
Nowa pożyczka promjowa 1-em	96 1/2
„ 2-em	89 3/4
Żyto na targu	85 1/4
do „ dostawę	84 1/2
Z WIEDNIA	
Weksle na Londyn	—
„ Hamburg	—
„ Paryż	—
Pożyczka Narodowa	—
5% Metaliki	—
Akcje Banku Kredytowego	—
Z PARYŻA.	
Renta 3%	70 60
Renta Włoska	83 55
Akcje Kredytu Ruchomego	416 25
Z LONDYNU	
3% Papiery (Consols)	94 1/2

